

RAADSINFORMATIEBRIEF 2017-099

Van : Burgemeester en Wethouders Reg.nr. : 5604565
Aan : Gemeenteraad Datum : 12 september 2017
Portefeuillehouder : Wethouder J.C. Buijtelaar Programma : 12. Financiën en belastingen

TITEL

Zomerrapportage 2017

KENNISNEMEN VAN

De financiële ontwikkelingen over 2017

AANLEIDING

Bijgaand ontvangt u de tussentijdse financiële rapportage met daarin de financiële afwijkingen over het jaar 2017. Deze tussentijdse rapportage, de Zomerrapportage genaamd, geeft de stand van zaken weer met als peildatum 1 juni 2017. Per die datum is ook een prognose gemaakt van de baten en lasten voor de rest van het jaar 2017. Met andere woorden: wanneer we nu al aan zien komen dat er aan het eind van het jaar een over- dan wel onderschrijding op treedt, melden we u dat nu al.

We hebben getracht om de belangrijkste wijzigingen die zich na de peildatum hebben voorgedaan zoveel mogelijk op te nemen in deze rapportage. Vanwege de dynamiek kunnen we echter niet voorkomen dat niet alle wijzigingen hierin opgenomen zijn of dat zich ondertussen nieuwe ontwikkelingen hebben voorgedaan. Die wijzigingen zullen tot uiting komen in het definitieve jaarrekeningsaldo welke u ontvangt in de Jaarstukken 2017.

In de bijlage geven wij een nadere specificatie van de financiële ontwikkelingen per programma. De gemeentebrede projectenrapportage en de risicorapportage (incl. sociaal domein) ontvangt u via een separate RaadsInformatieBrief. De ontwikkelingen ten aanzien van de grondexploitaties zijn in deze Zomerrapportage niet meegenomen. Jaarlijks vindt de herziening van de grondexploitaties bij de jaarrekening plaats. Wij informeren u hierover bij de Jaarstukken 2017.

KERNBOODSCHAP

De tussentijdse financiële rapportage over de eerste helft van 2017 laat een geprognosticeerd overschot zien van € 1,1 mln. Dit bedrag is grotendeels incidenteel. Dit is een optelsom van een aantal budgetoverschrijdingen, onderbestedingen en meevallende inkomsten. Zo is er bijvoorbeeld meer geld uitgegeven aan bijstandsuitkeringen en zijn er meer inkomsten uit de algemene uitkering ontvangen.

Voor een deel wordt het positieve resultaat bepaald door onderschrijdingen op incidentele projecten uit 2017, welke dit jaar niet, maar in 2018 wel tot uitvoering komen. Daarnaast is dit saldo exclusief de (beleidsconforme) reservemutaties. Voor die onderdelen vindt bij de Jaarstukken 2017 het besluit plaats om eventueel middelen over te hevelen naar 2018 of te bestemmen in een reserve. Deze Zomerrapportage is niet het instrument om hier al op vooruit te lopen. Dit geldt ook voor de overschotten/tekorten binnen het sociaal domein. Daarover heeft uw Raad afgesproken dat deze binnen het sociaal domein (en/of de reserve sociaal domein) blijven. Ook hier zal bij de Jaarstukken 2017 een voorstel tot bestemming (of onttrekking) plaats vinden.

Wel geven we verderop in deze RIB een inschatting op dit moment van het rekeningsaldo over 2017, op basis van deze Zomerrapportage, wanneer bijvoorbeeld alle voorstellen tot overheveling, bestemming of onttrekking, gehonoreerd zouden worden.

De belangrijkste oorzaken van het resultaat van de Zomerrapportage 2017 zijn:

Programma 3: Beekdal

Voor de inrichting van het Beekdal en de sloop van het voormalig Elisabeth ziekenhuis is in 2017 een bedrag van € 1,2 mln. beschikbaar. Als gevolg van de vertraging door en rond de sloop van de ziekenhuizen is de verwachting dat dit in 2017 niet besteed gaat worden. In 2018 of latere jaren moet dit budget hiervoor wel beschikbaar blijven. Bij de Jaarstukken 2017 zullen wij voorstellen dit bedrag over te hevelen naar latere jaren.

Programma 3: CBA Amersfoort

Dit voorjaar is het groot onderhoud aan de oven van het crematorium en de aula van het CBA uitgevoerd. Door deze werkzaamheden kon er meer dan twee maanden geen gebruik worden gemaakt van het crematorium. Dat heeft grote invloed gehad op de exploitatie van het CBA. Dit jaar zal die omzet door het stilleggen van de oven naar verwachting ca. € 450.000 achterblijven bij de raming. Daarnaast is er voor ongeveer € 0,3 mln. aan achterstallig onderhoud gepleegd en voor € 0,7 mln. aan groot onderhoud. Bij de jaarrekening zullen deze bedragen onttrokken worden aan de onderhoudsreserve en de van het bedrijfsreserve CBA waarmee dit naar verwachting budgettair neutraal zal zijn.

Programma 4: Sociaal domein (excl. Werk en Inkomen)

Voor de deelprogramma's 1-4 (voornamelijk Wmo en jeugdzorg) is de verwachting dat in 2017 de taken per saldo kunnen worden uitgevoerd binnen het beschikbare budget. Onderliggend zijn wel afwijkingen ten opzichte van de begrote bedragen zichtbaar. Zo zijn de uitgaven binnen het deelprogramma Specialistische Zorg en ondersteuning hoger dan begroot vanwege onder andere tegenvallers op het gebied van de Jeugdzorg. Een uitgebreide toelichting hierop is onderdeel van de bijlage.

Programma 4: Sociaal domein: Werk en Inkomen

Vanwege de stijging van de aantallen bijstandsgerechtigden (in verband met wetswijzigingen Wajongers en WSW'ers, en door huisvesting van statushouders) en aantallen in het cliëntenbestand van het minimabeleid hebben we een nadeel van per saldo € 3,1 mln. Tegenover deze hogere uitgaven staan deels ook meer inkomsten via het gemeentefonds (Voor de uitwerking verhoogde Asielinstroom is € 0,7 mln. opgenomen in programma 12)

Programma 7: Sporthal Schuilenburg

Door vertraging in de oplevering van de Amerena, realiseren we de verkoopopbrengst van de Sporthal Schuilenburg (€ 3,5 mln.) niet in 2017. Deze schuift door naar 2018.

Programma 8: Stimulering Sociale woningbouw en jongerenhuisvesting

De regeling jongerenhuisvesting is opgeheven. Het beschikbare budget (€ 1,0 mln.) zou ingezet moeten worden ten behoeve van de stimulering van de sociale woningbouw. Daarnaast blijft er bij de sociale woningbouw een niet besteed bedrag van € 2,5 mln. over. Aangezien deze middelen wel beschikbaar moeten blijven ten behoeve van de sociale woningbouw, zal bij de jaarrekening 2017 een voorstel volgen om deze bedragen te bestemmen in de reserve sociale woningbouw.

Programma 12: Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is € 6,4 mln. hoger dan bij de begroting geraamd. Dat komt omdat zowel bij de september- als bij de december- als bij de meicirculaire extra geld beschikbaar is gekomen voor de groei van het gemeentefonds (vanwege de koppeling aan de rijksuitgaven via de trap op trap af systematiek) als ook voor de taakmutaties. De baten van deze taakmutaties staan op programma 12. De hiermee samenhangende lasten staan bij de inhoudelijke beleidsprogramma's. De volgende toekenningen in de taakmutaties worden direct doorvertaald naar de verschillende programma's:

Programma	Toelichting	September- *Mei-		Totaal
		circulaire	circulaire	mutaties t.o.v. Begroting 2017
1. Bestuur en dienstverlening	Referendum	-264	-2	-266
3. Stedelijk beheer en Milieu	-bodemsanering	-	-1	-1
3. Stedelijk beheer en Milieu	Energie audit/ Richtlijn EED	-	-45	-45
4. Sociaal Domein	Scootmobielen	-193	-1	-195
4. Sociaal Domein	Individuele studietoelage	1	25	26
4. Sociaal Domein	Uitvoeringskosten participatiewet	0	1	2
4. Sociaal Domein	Uitvoeringskosten lijfrenteopbouw	0	0	0
4. Sociaal Domein	Uitvoeringskosten wet Taaleis WWB/ Participatiewet	0	0	1
4. Sociaal Domein	Basisregistratie Personen: centralisering inschrijving vergunninghouders	-43	-329	-372
4. Sociaal Domein	Vrouwenopvang	2	6	8
4. Sociaal Domein	Armoedebestrijding ouderen	-	47	47
4. Sociaal Domein	Maatschappelijke opvang	-24	10	-14
4. Sociaal Domein	Armoedebestrijding kinderen		740	740
4. Sociaal Domein	LHBT		10	10
4. Sociaal Domein	-bonus beschut werken		6	6
4. Sociaal Domein	WMO	-206	175	-31
11. Cultuur	E-boeken	-1	-13	-14
12. Financiën en belastingen	WUW integratie	0	-6	-6
12. Financiën en belastingen	Cumulatieregeling gemeentefonds	126	-	126
12. Financiën en belastingen	BRZO	0	0	0
12. Financiën en belastingen	Basisregistratie Grootchalige Topografie	1	0	1
13. Bedrijfsvoering	implementatieondersteuning mGBA	0	-	0
Totaal		-599	623	24
Integratieuitkering Sociaal Domein				
4. Sociaal Domein	IU SD WMO nieuwe taken	-842	1.074	232
4. Sociaal Domein	IU SD Jeugd	-815	762	-53
4. Sociaal Domein	IU SD Wsw	-4	1.403	1.399
4. Sociaal Domein	IU SD reïntegratie		68	68
Totaal		-1.661	3.307	1.646
Totaal (incl. IU Sociaal Domein)		-2.260	3.931	1.670

*Meicirculaire 2017 inclusief de decembercirculaire 2016

Cijfermatig is het totaalbeeld van deze Zomerrapportage als volgt, waarbij wij nadrukkelijk aantekenen dat bij het genoemde saldo geen rekening is gehouden met eventuele bestemmingen of overhevelingen van het saldo:

(+ = voordeel/ -/- = nadeel)

Toelichting Bedragen x € 1.000

	Programma	Deelprogramma	Voordeel	Nadeel	Structureel	Incidenteel
1	Bestuur en Dienstverlening	Dienstverlening	1.100	-600		500
	Totaal programma 1		500		0	500
2	Veiligheid en Handhaving	Sociale veiligheid		-276		-276
		Fysieke veiligheid	176	-50		126
		Toezicht en handhaving	1.500	-1.288		212
	Totaal programma 2		62		0	62
3	Stedelijk beheer en Milieu	Stedelijk Beheer	2.030	-2.148	300	-418
		Milieu		-254		-254
	Totaal programma 3		-372		300	-672
4	Sociaal Domein	Basisinfrastructuur	645			645
		Specialistische zorg en ondersteuning	2.787	-6.620	-1.100	-2.733
		Bescherming en veiligheid	3.350	-200	300	2.850
		Werk en inkomen	2.500	-5.600		-3.100
	Totaal programma 4		-3.138		-800	-2.338
5	Onderwijs	Onderwijsvoorzieningen	650	-480	-130	300
	Totaal programma 5		170		-130	300
6	Sport	Sport	233	-411		-178
	Totaal programma 6		-178		0	-178
7	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ontwikkeling		-835		-835
		Vastgoed	95	-3.750	-155	-3.500
	Totaal programma 7		-4.490		-155	-4.335
8	Wijken en Wonen	Wonen	3.475	-25		3.450
	Totaal programma 8		3.450		0	3.450
9	Mobiliteit	Mobiliteit	0	-100		-100
	Totaal programma 9		-100		0	-100
11	Cultuur	Kunst en Cultuur		-423		-423
	Totaal programma 11		-423		0	-423
12	Financien en Belastingen	Algemene uitkering gemeentefonds	6.396			6.396
		Belastingen en heffingen		-200	-200	
		Geldleningen en beleggingen				
	Totaal programma 12		6.196		-200	6.396
13	Bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering	390	-710	-105	-215
		Facilitair en Huisvesting		-230		-230
	Totaal programma 13		-550		-105	-445
	Totaal programma's		1.126		-1.090	2.216
	Saldo zomerrapportage 2017		1.126		1.126	

Voor een nadere toelichting per deelprogramma van bovenstaande cijfers verwijzen wij u naar de financiële bijlage.

Wanneer we wel rekening houden met de nog over te hevelen, te bestemmen of te onttrekken bedragen zoals die nu bekend zijn, wordt het saldo van deze Zomerrapportage 2017 anders:

Saldo Zomerrapportage 2017	€ 1,1 mln.
Voorstel tot bestemmen: (-/-)	€ 3,8 mln.
Voorstel tot onttrekken: (+)	€ 3,1 mln.
Voorstel tot overhevelen: (-/-)	<u>€ 1,5 mln.</u>
Resteert Saldo na bestemming/overheveling: -/-	€ 1,1 mln.

Hoe het uiteindelijke saldo ultimo 2017 eruit komt te zien, is op dit moment nog niet te zeggen. Bij de Jaarstukken 2017 zullen we u hierover informeren. Dat geldt ook voor de bedragen waarover u dan kunt besluiten om ze te bestemmen of onttrekken aan de reserves of om ze over te hevelen naar een volgend jaar.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Amersfoort,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage: Financiële analyses Zomerrapportage 2017

Totaal overzicht van de financiële afwijkingen in de zomerrapportage

	Programma	Deelprogramma	Voordeel	Nadeel	Structureel	Incidenteel
1	Bestuur en Dienstverlening	Dienstverlening	1.100	-600		500
	Totaal programma 1		500		0	500
2	Veiligheid en Handhaving	Sociale veiligheid		-276		-276
		Fysieke veiligheid	176	-50		126
		Toezicht en handhaving	1.500	-1.288		212
	Totaal programma 2		62		0	62
3	Stedelijk beheer en Milieu	Stedelijk Beheer	2.030	-2.148	300	-418
		Milieu		-254		-254
	Totaal programma 3		-372		300	-672
4	Sociaal Domein	Basisinfrastructuur	645			645
		Specialistische zorg en ondersteuning	2.787	-6.620	-1.100	-2.733
		Bescherming en veiligheid	3.350	-200	300	2.850
		Werk en inkomen	2.500	-5.600		-3.100
	Totaal programma 4		-3.138		-800	-2.338
5	Onderwijs	Onderwijsvoorzieningen	650	-480	-130	300
	Totaal programma 5		170		-130	300
6	Sport	Sport	233	-411		-178
	Totaal programma 6		-178		0	-178
7	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ontwikkeling		-835		-835
		Vastgoed	95	-3.750	-155	-3.500
	Totaal programma 7		-4.490		-155	-4.335
8	Wijken en Wonen	Wonen	3.475	-25		3.450
	Totaal programma 8		3.450		0	3.450
9	Mobiliteit	Mobiliteit	0	-100		-100
	Totaal programma 9		-100		0	-100
11	Cultuur	Kunst en Cultuur		-423		-423
	Totaal programma 11		-423		0	-423
12	Financien en Belastingen	Algemene uitkering gemeentefonds	6.396			6.396
		Belastingen en heffingen		-200	-200	
		Geldleningen en beleggingen				
	Totaal programma 12		6.196		-200	6.396
13	Bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering	390	-710	-105	-215
		Facilitair en Huisvesting		-230		-230
	Totaal programma 13		-550		-105	-445
	Totaal programma's		1.126		-1.090	2.216
	Saldo zomerrapportage 2017		1.126		1.126	

Leeswijzer

In deze bijlage zijn de financiële analyses per deelprogramma opgenomen. Daar waar geen nadere analyse is opgenomen, zijn de te verklaren verschillen te klein (we rapporteren conform onze Financiële Verordening ex. Art. 212 Gemeentewet alleen indien de afwijkingen groter zijn dan € 0,1 mln.).

Daar waar sprake is van actuele ontwikkelingen, zijn die ook opgenomen bij de (deel)programma's. Een overall analyse op hoofdlijnen staat in de overkoepelende RIB, waar dit document een bijlage bij is.

Begroting 2017

In deze rapportage zijn de verwachte afwijkingen opgenomen. Deze saldi zijn afgezet tegen de primitieve begrotingcijfers voor 2017. Waar vervolgens een te verwachten saldo uit volgt.

Toelichting tabellen

De tabellen zijn in duizendtallen (*€ 1.000)

Lasten: Lagere lasten staan als positief opgenomen, hogere lasten met een '-' teken, dus als nadeel.

Baten: Negatieve bedragen geven aan dat er minder baten zullen worden gerealiseerd dan verwacht bij het opstellen van de jaarrekening 2017. Positieve bedragen geven aan dat er meer baten binnen zullen komen of reeds zijn gerealiseerd.

1. Bestuur en dienstverlening

Programma 1	Begroting 2017	Afwijkingen	Verwachte realisatie
Lasten	-5.410	-600	-6.010
Algemeen bestuur	-4.098	0	-4.098
Bestuurlijke vernieuwing en deregulering	-103	0	-103
Dienstverlening	-1.210	-600	-1.810
Baten	2.813	1.100	3.913
Algemeen bestuur	442	0	442
Bestuurlijke vernieuwing en deregulering	0	0	0
Dienstverlening	2.372	1.100	3.472
Saldo exclusief mutaties reserves	-2.597	500	-2.097
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0
Saldo inclusief reserves	-2.597	500	-2.097

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
<i>Deelprogramma dienstverlening:</i>				
Meer afdrachten (lasten) aan rijksleges dan waarmee in de begroting rekening wordt gehouden	-600	S	I	De verstrekkingen van o.a. reisdocumenten en rijbewijzen zijn in de 1e helft van 2017 aanzienlijk hoger dan over dezelfde periode van 2016 namelijk 30% resp. 58%. Mede hierdoor zullen de leges die hierover aan het Rijk moeten worden afgedragen hoger zijn dan begroot. De hogere verstrekkingen zijn een gevolg van een wetswijziging per juni 26 juni 2012 waardoor bijschrijvingen van kinderen in een paspoort niet meer toegestaan zijn en kinderen een eigen reisdocument moeten hebben. De vervaldatum van die nieuwe reisdocumenten van 2012, is (juni) 2017.
Meer inkomsten van producten waarover rijksleges afgedragen dienen te worden.	1.100	S	I	
<i>Subtotaal dienstverlening</i>	<i>500</i>			
Totaal verwachte afwijkingen	500			

2. Veiligheid en Handhaving

Programma 2	Begroting 2017	Afwijkingen	Verwachte realisatie
Lasten	-10.864	-1.438	-12.302
Sociale veiligheid	-967	-276	-1.243
Fysieke veiligheid	-8.870	126	-8.744
Toezicht en handhaving	-1.027	-1.288	-2.315
Baten	2.944	1.500	4.444
Sociale veiligheid	0	0	0
Fysieke veiligheid	0	0	0
Toezicht en handhaving	2.944	1.500	4.444
Saldo exclusief mutaties reserves	-7.920	62	-7.858
Toevoeging reserves	-96	0	-96
Onttrekkingen reserves	0	0	0
Saldo inclusief reserves	-8.016	62	-7.954

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
<i>Deelprogramma sociale veiligheid:</i>				
Extra vuurwerklessen op scholen	-60	I	I	Het is gebleken wanneer er meer voorlichting wordt gegeven op scholen dat er minder vuurwerkincidenten zijn. Er wordt meer voorlichting gegeven.
Kosten afwikkeling Niet Gesprongen Explosieven 2016 (NGE)	-216	I	I	In de meicirculaire 2017 is hiervoor een bedrag ad € 216.000 ontvangen van het Rijk tbv de afwikkeling 2016. Dit bedrag is in programma 12 opgenomen in de zomerrapportage.
Subtotaal sociale veiligheid	-276			
<i>Deelprogramma fysieke veiligheid:</i>				
Afwikkeling jaarrekening 2016 Veiligheidsregio Utrecht	106	S	I	De afrekening 2016 van de VRU is lager uitgevallen.
Evenementen coördinator bij Veiligheidsregio Utrecht	-50	I	I	Met ingang van 1-1-2018 zal deze persoon binnen de bestaande budgetten door VTH worden betaald
Lagere indexering 2017 tbv de Veiligheidsregio Utrecht	70	S	I	Voor het jaar 2017 is een hogere indexering in de gemeentebegroting opgenomen dan dat de werkelijke loon/prijstijging VRU in 2017
Subtotaal fysieke veiligheid	126			
<i>Deelprogramma toezicht en handhaving:</i>				
Extra opbrengst bouwleges	1.500	S	I	Er is dit jaar sprake van een toename van het aantal vergunningaanvragen t.o.v. de prognose. Hierdoor zijn er meer legesinkomsten dan verwacht.
Extra personeel	-1.200	S	I	Er is dit jaar personeel ingehuurd als gevolg van toegenomen werkaanbod. De kosten zijn inclusief overhead (350.000). De overheadkosten zijn verantwoord in programma 13.
Verlagen van de bijdrage van de gemeente voor de RUD (Regionale Uitvoeringsdienst) met 10%	-88	S	I	De bezuiniging van 88.000 euro wordt naar verwachting pas in 2018 gerealiseerd. In dat jaar wordt het nieuwe sturings- en financieringsmodel van outputsturing en -financiering ingevoerd. De invoering was oorspronkelijk eerder voorzien. Een deel van de taakstelling kan worden gecompenseerd met teruggaaf van een deel van de bijdrage over 2016 in verband met het positieve jaarresultaat van de RUD.
Subtotaal toezicht en handhaving	212			
Totaal verwachte afwijkingen	62			

3.Stedelijk Beheer en Milieu

Programma 3	Begroting 2017	Afwijkingen	Verwachte realisatie
Lasten	-44.591	78	-44.513
Stedelijk beheer	-32.655	332	-32.323
Milieu	-11.936	-254	-12.190
Baten	7.162	-450	6.712
Stedelijk beheer	6.354	-450	5.904
Milieu	808	0	808
Saldo exclusief mutaties reserves	-37.429	-372	-37.801
Toevoeging reserves	-887	0	-887
Onttrekkingen reserves	718	0	718
Saldo inclusief reserves	-37.598	-372	-37.970

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I / S	Afwijkingen I / S	Toelichting
<i>Deelprogramma stedelijk beheer:</i>				
Huisvuilinzameling en verwerking	530	S	I	Uit de jaarrekening 2016 van de Afvalverwijdering Utrecht (AVU) blijkt dat de gemeente Amersfoort eenmalig een bedrag kan terug verwachten van €530.000.
Huisvuilinzameling en verwerking	300	S	S	Het betreft meer inkomsten als gevolg van de sterk gestegen papierprijs, meer inkomsten uit gerecycled glas en minder ingezamelde hoeveelheden rest- en gft-afval. ROVA heeft eind 2016 besloten om de tarieven 2017 voor de inzameling van huisvuil te verlagen met € 2,00 (ca. 2%) per aansluiting. Ook de tarieven van de AVU stijgen niet. Op een totale afvalbegroting van ca. € 12 mln. leidt dit tot een structureel voordeel van € 300.000. Dit voordeel draagt eraan bij dat we het project van nieuwe afvalinzameling (inclusief dekking voor risico's) zonder extra kosten voor onze inwoners uit kunnen voeren. Voor 2018 kan indexering van de budgetten voor de afvalinzameling door ROVA en de verwerking door de AVU achterwege blijven. We hebben het voornemen om bij jaarrekening 2017, conform de BBV-voorschriften, te bezien hoe de eerder genoemde voordelen kunnen worden behouden om toekomstige kosten van de inzameling te beperken of aan te wenden om de hoogte van de afvalstoffenheffing te beperken.
Speelplekken en bomen	-540	S	I	In 2016 heeft de gemeenteraad (zie de beantwoording van de motie "kindermanifest, wens om meer te spelen") besloten om € 540.000 -die, in het kader van de extra loonkosten bij contracteren Eemfors voor wijkonderhoud, wordt onttrokken uit de reserve Sociaal Domein- te besteden aan het herstellen en vernieuwen van speeltoestellen, het verwijderen van stobben en het herplanten van bomen. De plaatsing van de speeltoestellen en het planten van de bomen heeft in het eerste kwartaal van 2017 plaatsgevonden.

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
Onderhoud bomen	-200	S	I	Jaarlijks worden er ca. 29.000 bomen (1/3 deel van het totaal) geïnspecteerd op boomveiligheid. Uit de uitgevoerde inspecties volgt dat er dit jaar meer snoeiwerk moet worden uitgevoerd. Daarnaast heeft de bomenkap vertraging opgelopen in 2016.
Aanleg Beekdal	1.200	I	I	Voor de aanleg van het Beekdal is in 2017 een incidenteel bedrag van € 1.192.000 beschikbaar. Door de vertraging van de realisatie verwachten we daar dit jaar vrijwel geen uitgaven op. Bij de jaarrekening zal worden voorgesteld om dit bedrag over te hevelen naar 2018.
CBA lasten	-958	I	I	Het totaal bedrag van € 1.408.000 nadelig bestaat uit 3 posten: 1) Groot onderhoud: Zoals aangegeven in het collegevoorstel "groot onderhoud crematieoven CBA" (nr. 5242669) is er voor het groot onderhoud van het CBA een onderhoudsreserve die per 1 januari 2017 € 789.000 bedraagt. Bij de jaarrekening zal worden voorgesteld om de kosten van dit groot onderhoud ad € 701.800 incl. BTW ten laste te brengen van deze onderhoudsreserve. 2) Upgrade aula: Tijdens het groot onderhoud aan de oven zijn een groot aantal werkzaamheden aan de aula uitgevoerd (zie raadsvoorstel 5394825). Van de totale investering van € 769.000 die daarmee was gemoeid wordt een bedrag van € 513.000 geactiveerd en over de levensduur afgeschreven. Een bedrag van € 256.000 dat betrekking had op achterstallig onderhoud wordt in één keer ten laste van de exploitatie gebracht. Wanneer het budget binnen de exploitatie niet afdoende blijkt te zijn kan er besloten worden om het tekort hierop te onttrekken aan de bedrijfsreserve en de onderhoudsreserve van het CBA. Dit besluit vindt plaats bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat.
CBA baten	-450			3) Achterblijvende omzet: Als gevolg van het groot onderhoud aan de oven en de aula kon er meer dan twee maanden geen gebruik worden gemaakt van het crematorium. Dit jaar zal de omzet door het stilleggen van de oven naar verwachting ca. € 450.000 achterblijven bij de raming.
Subtotaal stedelijk beheer	-118			
Deelprogramma milieu:				
Decentralisatie uitkering innovatieve aanpak energiebesparing.	-254	I	I	Betreft besteding van rijksmiddelen om de verduurzaming in de regio van de particuliere woonvoorraad op te schalen en te versnellen. De bijdrage wordt ontvangen in het gemeentefonds (pr 12)
Subtotaal milieu	-254			
Totaal verwachte afwijkingen	-372			

4. Sociaal Domein

Algemene toelichting Sociaal Domein (excl. Werk en Inkomen)

Voor de deelprogramma's 1-4 (voornamelijk Wmo en jeugdzorg) is de verwachting dat in 2017 de taken per saldo kunnen worden uitgevoerd binnen het beschikbare budget. Bij het Inkoopbesluit 2017 is rekening gehouden met een tekort van 1,1 mln. in 2017, dat indien nodig gedekt kan worden binnen programma 4 of via onttrekking aan de reserve sociaal domein. Deze mogelijkheid is nog actueel.

Onderliggend zijn afwijkingen ten opzichte van de begrote bedragen zichtbaar, mede doordat er bij het opstellen van de begroting beperkt informatie beschikbaar was over de verwachte uitgaven aan de diverse zorgcategorieën en sprake is van open eind regelingen. De hogere uitgaven die nu op diverse posten optreden, kunnen grotendeels worden gecompenseerd door middelen die beschikbaar zijn gehouden voor Wmo en Jeugdzorg en middelen die vanuit het Rijk voor indexatie beschikbaar zijn gesteld. Ook treedt er een verschuiving op van persoonsgebonden budgetten [pgb's] naar zorg in natura [zin], waardoor het budget voor pgb's niet volledig wordt besteed en de budgetten voor zin worden overschreden. Ook de uitgaven aan begeleiding en ondersteuning zijn hoger dan verwacht, terwijl er sprake is van onderuitputting op de centrumgemeentemiddelen voor beschermd wonen. Hier is sprake van een financieel risico, omdat deze centrumgemeentemiddelen voor beschermd wonen vanaf 2020 verder gedecentraliseerd worden naar alle gemeenten. Bovendien is dit budget bestemd voor de gehele regio, voor zover deze onderuitputting structureel is, zal dit voordeel vanaf dat jaar verdwijnen.

Door de korte periode waarin deze beleidsterreinen worden uitgevoerd door de gemeente, is deze prognose met onzekerheid omgeven. Ook is het nog te vroeg om in te schatten in welke mate de verschuivingen de komende jaren doorzetten. Dit wordt intensief gemonitord. In het najaar worden de geraamde tekorten nader geanalyseerd, met als doel vast te stellen of - en zo ja, welke - acties en/of beleidsaanpassingen nodig zijn om toekomstige tekorten te voorkomen. Indien in de tussentijd zich tekorten voordoen zullen deze conform afspraak worden gedekt vanuit de reserve sociaal domein.

Programma 4	Begroting 2017	Afwijking- en	Verwachte realisatie
Lasten	-202.863	-4.338	-207.201
Basisinfrastructuur	-12.285	645	-11.640
Ambulante zorg en ondst incl wijkteams	-16.910	0	-16.910
Specialistische zorg en ondersteuning	-48.801	-2.733	-51.534
Bescherming en veiligheid	-44.446	3.350	-41.096
Werk en inkomen	-80.422	-5.600	-86.022
Baten	51.191	1.200	52.391
Basisinfrastructuur	141	0	141
Ambulante zorg en ondst incl wijkteams	0	0	0
Specialistische zorg en ondersteuning	3.620	-1.100	2.520
Bescherming en veiligheid	1.747	-200	1.547
Werk en inkomen	45.683	2.500	48.183
Saldo exclusief mutaties reserves	-151.673	-3.138	-154.811
Toevoeging reserves	-92	0	-92
Onttrekkingen reserves	1.029	0	1.029
Saldo inclusief reserves	-150.736	-3.138	-153.874

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
<u>Deelprogramma</u>				
<u>basisinfrastructuur:</u>				
Mantelzorgcompliment	645	S	I	Het mantelzorgcompliment wordt toegekend na afloop van het kalenderjaar waarin mantelzorg is verleend. Hiervoor is structureel budget beschikbaar, maar in de begroting zijn de middelen voor het mantelzorgcompliment opgenomen binnen het betreffende jaar. Om te voorkomen dat jaarlijks het budget moet doorschuiven naar het volgende jaar, valt het budget voor het mantelzorgcompliment eenmalig vrij.
<i>Subtotaal basisinfrastructuur</i>	645			
<u>Deelprogramma ambulante zorg en ondersteuning incl. wijkteams:</u>				
Wijkteams: eindafrekeningen uit voorgaande jaren	PM	I	I	De bestedingen zijn vastgesteld op basis van de productverantwoordingen van de diverse aanbieders. Als aanbieders niet hun volledige productverantwoording declareren, kan dit nog een positief resultaat hebben.
<i>Subtotaal ambulante zorg en ondersteuning incl. wijkteams</i>	0			
<u>Deelprogramma specialistische zorg en ondersteuning:</u>				
Jeugd: Verblijf	-350	S	I	De verwachting is dat de kosten voor de jeugdzorg met verblijf met € 0,4 mln. worden overschreden. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijging van de kosten voor Jeugdzorg plus en een stijging van de verblijfskosten voor de LVG doelgroep.
Jeugd: Ambulante behandeling	-1.700	S	I	De kosten voor ambulante behandeling jeugd vallen waarschijnlijk per saldo € 1,7 mln. hoger uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een kostenstijging bij ambulante begeleiding (+€1,4 mln.). Ten opzichte van vorig jaar zien we daar een stijging van zowel het aantal cliënten als de intensiteit van de begeleiding per week en een verschuiving van PGB's naar zorg in natura. Tevens is de verwachting dat de kosten voor de ambulante behandeling jeugd €0,5 mln. hoger zullen worden dan begroot. Hier zien we een verdere toename van de ambulante behandeling van kinderen met een beperking (onderdeel van de transformatie opgave van verblijf naar ambulante).
Jeugd: GGZ	-350	S	I	De verwachte overschrijding van de kosten JGGZ hebben voor € 0,2 mln. betrekking op Dyslexie en voor € 0,2 mln. op overige JGGZ. De overschrijding van de kosten van Dyslexie wordt veroorzaakt door een toename van het aantal cliënten en een hogere gemiddelde prijs per cliënt. Bij de overige JGGZ zien we ook een stijging van de instroom van nieuwe cliënten en een stijging van de behandelactiviteiten.
Jeugd: LTA	-1.000	S	I	Het budget voor de kosten van LTA voor 2017 is opgesteld op basis van de realisatie 2015 en de beperkte inzichten van de eerste helft 2016. Dit heeft geresulteerd in een verlaging van het budget ten opzichte van de voorgaande jaren. Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 is gebleken dat de kosten voor het LTA aanzienlijk waren gestegen. Dit inzicht kon echter niet meer verwerkt worden in het budget 2017. De verwachting is dat de realisatie 2017 uit zal komen op het niveau van 2016. Op basis van de prognose van de kosten van het LTA 2017 is de verwachting dat het budget overschreden zal worden met € 1 mln.
Jeugd: Respijtzorg/logeren	300	S	I	Het beschikbare budget voor respijtzorg/logeren zal niet geheel nodig zijn voor 2017 (-€0,3 mln). In het budget is geld gereserveerd voor innovatie. Dit is nog niet geheel gerealiseerd. Bovendien vindt de financiering van deze zorgvorm ook voor een groot deel plaats via PGB's.
Jeugd: Dagactiviteiten	-200	S	I	De kosten voor dagactiviteiten jeugd zullen dit jaar waarschijnlijk € 0,2 mln. hoger zijn dan begroot.
Jeugd: Persoonsgebonden budgetten	282	S	I	Persoonsgebonden budgetten: Er zijn minder cliënten met een PGB Jeugd. Wel neemt het gemiddelde budget per cliënt toe. Per saldo leidt dit tot een onderschrijding.

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I / S	Afwijkingen I / S	Toelichting
WMO: Eigen bijdragen	-1.100	S	S	De opbrengst van eigen bijdragen valt lager uit dan geraamd. Dit is mede het gevolg van gemeentelijke en Rijksmaatregelen om de eigen bijdragen te verlagen. Voor de Rijksmaatregelen heeft compensatie plaatsgevonden via de integratieuitkering sociaal domein (444.000 euro). Dit leidt tot hogere baten in programma 12.
WMO: Ambulante diensverlening: begeleiding volwassenen	-3.250	S	I	De kosten voor ambulante dienstverlening begeleiding volwassenen zullen waarschijnlijk € 3 mln. hoger uitvallen dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van zowel het aantal cliënten als de intensiteit van de begeleiding per week. Tevens zien we hier een verschuiving van de persoonsgebonden budgetten naar de zorg in natura.
WMO: Dagactiviteiten volwassenen	100	S	I	Door een strengere toetsing op loonwaarde krijgen mensen vaker een re-integratietraject traject aangeboden in plaats van dagactiviteiten Wmo. Hierdoor verwachten we een bedrag van € 0,1 mln. niet te besteden.
WMO: Huishoudelijke hulp	650	S	I	De behoefte aan huishoudelijke hulp laat al enige jaren een dalende trend zien. Hier bovenop geldt dat vanaf 1 juni 2017 de huishoudelijke hulp voor thuiswonende WLZ cliënten wordt bekostigd uit de Wet langdurige zorg. Wij verwachten hierdoor een bedrag van € 0,7 mln. niet te besteden.
WMO: Huishoudelijke hulp toelage	150	S	I	We verwachten een onderschrijding van € 0,2 mln. op het budget voor de Huishoudelijke hulp toelage omdat er minder vouchers worden aangevraagd dan verwacht.
WMO: Vervoerscontinuum	87	S	I	Vanwege het ingevoerde kantelingsbeleid om af te schalen naar de algemene vervoersvoorzieningen zien we hier een afname van circa 5% per jaar. Doordat de afname iets vooruitloopt verwachten we dit jaar € 0,1 mln. niet te besteden.
WMO: Persoonsgebonden budgetten	337	S	I	Persoonsgebonden budgetten: Er zijn minder cliënten met een PGB Wmo. Wel neemt het gemiddelde budget per cliënt toe. Per saldo leidt dit tot een onderschrijding.
WMO: Persoonsgebonden budgetten HH	-82	S	I	Persoonsgebonden budgetten: Er zijn minder cliënten met een PGB huishoudelijke hulp. Wel neemt het gemiddelde budget per cliënt toe. Per saldo leidt dit tot een overschrijding.
Jeugd en WMO: Post WMO/Jeugd Algemeen	1.863	S	I	Na het verwerken van het Inkoopbesluit 2017, dat was gebaseerd op de bedragen uit de septembercirculaire 2016, resteert er op de post Algemeen een saldo van € 1,8 mln. Dit bedrag kan worden ingezet om verwachte overschrijdingen bij Wmo en jeugd te dekken. Ook wordt met deze middelen de verlaging van de integratieuitkering sociaal domein (na aftrek van indexatie beschermd wonen en compensatie verlaging eigen bijdragen resteert een verlaging van 790.000 euro) worden opgevangen.
Jeugd en WMO: Eindafrekeningen uit voorgaande jaren	PM	I	I	De bestedingen zijn vastgesteld op basis van de productverantwoordingen van de diverse aanbieders. Als aanbieders niet hun volledige productverantwoording declareren, kan dit nog een positief resultaat hebben.
Huur Utrechtseweg 12 tbv SBG	430	S	I	Het huurcontract van Utrechtseweg 12 (kantoor zorgadministratie) is in 2016 beëindigd. De zorgadministratie is tijdelijk gehuisvest op het Smallepad. De huurlasten (€430.000) zijn in 2017 abusievelijk begroot in programma 4, terwijl onderverhuurbaten (€230.000) zijn begroot in programma 13. In de begroting 2018 wordt het volledige budget toegevoegd aan programma 13.
<i>Subtotaal specialistische zorg en ondersteuning</i>	-3.833			

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
<u>Deelprogramma bescherming en veiligheid:</u>				
Beschermd wonen: Persoonsgebonden budgetten	500	S	S	Persoonsgebonden budgetten: Er zijn minder cliënten met een persoonsgebonden budget voor Beschermd wonen door strengere toetsing of cliënten wel in staat zijn om zelf een PGB te beheren. Daardoor stromen mensen vaker door naar Zorg in natura.
Beschermd wonen: Zorg in natura	2.400	S	I	Een groter deel van de cliënten heeft een lagere beschikking ten opzichte van voorgaande jaren. Dit komt vanuit ingezet beleid waarbij goed gekeken wordt wat de realistische zorgbehoefte van de cliënt is en dat uitgaat van een grotere mate van zelfstandigheid. Daarnaast stagneert de uitstroom van cliënten doordat er geen geschikte woningen beschikbaar zijn. Dit beperkt de instroommogelijkheden voor mensen met een (hogere) zorgvraag, zoals de cliënten die nu nog in de klinieken zitten of cliënten die nu overbruggingszorg ontvangen. Het voordeel is naar verwachting incidenteel.
Beschermd wonen: eigen bijdragen	-200	S	S	De opbrengsten van de eigen bijdragen Beschermd wonen vallen lager uit. Deels komt dit door de wijze van inning door het CAK, waarbij de eigen bijdragen voor overbruggingszorg BW of een PGB BW aan de regiogemeenten wordt overgemaakt. Het CAK kan niet inzichtelijk maken welke bedragen regiogemeenten ontvangen voor hun cliënten in overbruggingszorg of met een PGB.
Maatschappelijke opvang & Verslavingszorg	350	S	I	Een deel van de middelen in 2017 is niet nodig om alle verantwoordelijkheden op het gebied van Maatschappelijke opvang en verslavingszorg te vervullen. Ten opzichte van vorige jaar zijn extra middelen besteed aan de extra nachtopvang in de Amergaard. Naar verwachting komt in de tweede helft van 2017 ook het plan naar aanleiding van het Trimbosonderzoek gereed. In dit plan moeten de uitwerking komen welke extra plekken er nodig zijn en welke plekken er omgevormd kunnen worden om beter aan de (toekomstige) vraag naar opvang te kunnen voldoen.
Vrouwenopvang	100	S	I	We verwachten 100.000 euro over te houden op het budget Vrouwenopvang/Veilig thuis. Hierbij hebben we al rekening gehouden met een extra noodbed in de vrouwenopvang die we vanuit landelijke afspraken beschikbaar moeten hebben en de extra kosten in het kader van MDA++. Daarnaast geeft SVMN aan dat er extra beroep gedaan wordt op de voorziening Veilig Thuis. Ook deze extra middelen zijn al meegenomen in deze prognose. Met de inrichting van het extra noodbed geven we uitvoering aan de motie van de ChristenUnie (bij de Kadernota) over directe toegang tot de vrouwenopvang. We wachten op dit moment ook nog op een aanvullend voorstel van Kwintes over de inrichting van een extra regionaal bed in de vrouwenopvang. Op het moment dat dit er voorstel er ligt zal de afweging gemaakt worden of dit een goede toevoeging aan de reeds bestaande voorzieningen.
<u>Subtotaal bescherming en veiligheid:</u>	3.150			

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
<u>Deelprogramma werk en inkomen:</u>				
Lasten Inkomensvoorziening	-2.100	S	I	De uitkeringslasten van de BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten: Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ-starters) zijn in de begroting 2017 op ongeveer € 47,4 miljoen geraamd. In het 1e halfjaar zien we dat de uitkeringslasten iedere maand zijn gestegen met ongeveer 2,4% t.o.v. het begin van het jaar. De stijging van de uitkeringen heeft twee belangrijke oorzaken. Enerzijds komt dit door wetswijzigingen (o.a. Wajongers en WSW'ers die sinds 2015 zijn aangewezen op bijstand), anderzijds door de huisvesting van statushouders die in de meeste gevallen afhankelijk zijn van de bijstand. Een voorzichtige schatting is dat de uitkeringslasten op ongeveer € 49,5 miljoen zal uitkomen.
Baten Inkomensvoorziening € 1.400 + potentieel vangnetaanvraag € 1.600	1.400			De baten BUIG zijn door het Ministerie in het nader voorlopig budget voor 2017 vastgesteld op circa € 45,3 miljoen. In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 43,9 miljoen. Het definitieve budget voor 2017 kan nog door het Ministerie worden bijgesteld als gevolg van de laatste ontwikkelingen op het gebied van bijstandsuitkeringen. Het definitieve budget wordt in oktober 2017 bekend gemaakt. Vangnet: In 2016 was er als gevolg van het verdeelmodel BUIG een netto-tekort op de uitkeringslasten van € 4,7 miljoen. Hiervoor is een beroep gedaan op de door het ministerie ingestelde vangnetregeling. Mocht de aanvraag door het Rijk toegekend worden dan bedraagt de compensatie circa € 1,6 miljoen en zal in 2017 uitgekeerd worden.
Uitvoeringskosten algemeen	-200	S	I	In het 1e halfjaar van 2017 zijn de instroom van bijstandsccliënten met 85 toegenomen. Conform de systematiek van het FNS zal dit betekenen dat de capaciteit met 2,5 fte uitgebreid zal worden. Hiervoor is in de Kadernota 2018 een claim ingediend. De formatie uitbreiding van 2,5 fte (Kadernota 2018) zal echter in 2018 plaats vinden. Omdat door de stijging van het aantal bijstandsccliënten ook de werkprocessen toenemen zijn er extra klantmanagers tijdelijk ingehuurd. De extra kosten hiervoor bedragen € 0,2 miljoen.
Minimabeleid	-1.100	S	I	De uitgaven voor minimabeleid overschrijden per saldo met een bedrag van ongeveer € 1,1 miljoen. De belangrijkste oorzaak ligt in de verstrekkingen voor bijzondere bijstand (overschrijding € 1,3 miljoen). Dit wordt met name veroorzaakt door stijging van het cliëntenbestand, hogere kosten voor bewindvoering en inrichtingskosten. De premieverstrekkingen voor ziektekostenverzekeringen vallen daarentegen mee (onderschrijding € 350.000). Ook is sprake van hogere terugvorderingen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. <i>passage m.b.t. de dekking minimabeleid in programma 12.</i> Tegenover het tekort op het mimimabeleid staat aanvullende dekking opgenomen in programma 12: een verwachte bijdrage vanuit de decentralisatieuitkering verhoogde asielinstroom van € 700.000 (zie programma 12), Daarnaast heeft het rijk met de decembercirculaire 2016 extra budget beschikbaar gesteld voor armoedebestrijding bij kinderen (€ 740.000 structureel) en armoedebestrijding bij ouderen (€ 46.000 in 2017 en 2018) (zie programma 12). (Dekking programma 12: € 1,5 miljoen)

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
Re-integratie	-400	S	I	<p>Op de budgetten voor re-integratie resteert in 2017 naar verwachting een bedrag van ongeveer € 500.000. De belangrijkste oorzaak is een onderschrijding op de uitgaven voor re-integratieprojecten, met name als gevolg van het nog niet compenseren van de niet marktconforme uitvoeringskosten voor groen/wijkonderhoud. Het budget hiervoor van €540.000 staat nog steeds onder re-integratie. Dit najaar moeten we in de besluitvorming over de kosten van dit niet-marktconforme deel van Eemfors vaststellen of dit bedrag (of iets minder/meer) moet worden gedekt uit de budgetten voor re-integratie of groen/wijkonderhoud.</p> <p>Daarnaast resteert een bedrag van € 300.000 op de budgetten voor de regionale aanpak jeugdwerkloosheid. Hiervan is de regionale afspraak gemaakt dat deze budgetten beschikbaar blijven. Bij de jaarrekening 2017 volgt een overhevelingsvoorstel om dit bedrag mee te kunnen nemen naar 2018.</p> <p>De totale uitgaven voor de RWA stijgen in 2017 ten opzichte van hun begroting met € 1.200.000. De oorzaak ligt onder meer in het uitblijven van compensatie vanuit het Rijk voor het vervallen van het Lage Inkomens Voordeel en de lagere landelijke uitstroom dan door het Rijk geraamd. Daarnaast is een ophoging van het budget in 2017 vanuit de reserve participatie (€ 900.000) niet juist in de begroting 2017 verwerkt.</p>
Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom	1.100	I	I	In het kader van het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom verwachten we over 2017 een bedrag te ontvangen van € 1,8 miljoen (waarvan €0,7 miljoen verwerkt is in programma 12 mbt Algemene uitkering) voor de gehuisveste statushouders in 2017. Zie voor nadere opbouw van dit bedrag het raadsvoorstel over dit onderwerp van 14 februari 2017.
Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom	-1.800	I	I	Het te ontvangen bedrag van € 1,8 miljoen zal worden ingezet voor bijzondere bijstand, re-integratie, jeugdhulp, woninginrichting AMV'ers, bijdrage aan onderwijs nieuwkomers, kosten sociaal beheer Galvanistraat, bijdrage GGD voor extra kosten statushouders en een beperkte stelpost voor onverwachte kosten.
<i>Subtotaal werk en inkomen</i>	-3.100			
Totaal verwachte afwijkingen	-3.138			

5.Onderwijs

Programma 5	Begroting 2017	Afwijkingen	Verwachte realisatie
Lasten	-15.120	170	-14.950
Onderwijsbeleid	-8.251	0	-8.251
Onderwijsvoorzieningen	-6.870	170	-6.700
Baten	5.668	0	5.668
Onderwijsbeleid	5.631	0	5.631
Onderwijsvoorzieningen	38	0	38
Saldo exclusief mutaties reserves	-9.452	170	-9.282
Toevoeging reserves	-31	0	-31
Onttrekkingen reserves	0	0	0
Saldo inclusief reserves	-9.483	170	-9.313

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
<u>Deelprogramma</u>				
<u>onderwijsvoorzieningen:</u>				
Asbest verwijderen en herstelmaatregelen	-350	I	I	N.a.v. onderzoek Vosheuvel en Jvo blijkt dat de asbest die verwijderd moet worden voor respectievelijk sloop Vosheuvel en verbouwing JvO groter is dan het nu beschikbare budget.
Leerlingenvervoer	PM	S	S	Aanbesteding leerlingenvervoer: In de begroting is jaarlijks een bedrag van € 1,9 miljoen opgenomen voor leerlingenvervoer. De uiteindelijke kosten van leerlingenvervoer hangen naast de uit de aanbesteding voortkomende tarieven o.a. af van het aantal leerlingen (open eind regeling). Indien blijkt dat de kosten hoger zijn dan het in de begroting opgegeven bedrag, zal dit worden voorgelegd.
Tijdelijke huisvesting onderwijs	400	S	I	De schoolwoningen in Zielhorst en ten dele in Nieuwland hebben we niet meer nodig en zijn verkocht. De lasten hiervoor zijn in 2017 nog wel begroot. Tevens is er minder leegstand in de pieklokalen in Vathorst dan verwacht.
Gymnastiekonderwijs	250	S	I	Gymnastiekonderwijs: in een aantal wijken is sprake van afname van het aantal leerlingen. Dit leidt tot een afname van het aantal gymlessen, waardoor niet het gehele budget benut wordt. De vergoeding van het gebruik van de sportvelden is nu beperkt tot het maximum aantal genoemd in de verordening. In beide gevallen is het budget 2017 hier nog niet op aangepast.
OZB schoolgebouwen	-130	S	S	De OZB aanslagen op basis van de geactualiseerde WOZ waarden van onderwijshuisvesting zijn hoger dan verwacht.
<i>Subtotaal onderwijsvoorzieningen</i>	170			
Totaal verwachte afwijkingen	170			

6.Sport

Programma 6	Begroting 2017	Afwijkingen	Verwachte realisatie
Lasten	-6.935	-178	-7.113
Sport	-6.935	-178	-7.113
Baten	0	0	0
Sport	0	0	0
Saldo exclusief mutaties reserves	-6.935	-178	-7.113
Toevoeging reserves	-2	0	-2
Onttrekkingen reserves	0	0	0
Saldo inclusief reserves	-6.937	-178	-7.115

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
<i>Deelprogramma sport</i>				
Subsidieregeling sport en bewegen 2017	233	S	I	Op basis van de aanvragen en de regeling sport en bewegen is een lager bedrag aan subsidie toegekend dan begroot.
Verlengde exploitatie Liendert, Sportfondsenbad en Schuilenburg	-166	S	I	Door verlate oplevering van de Amerena, blijven de sportvoorzieningen Sportfondsenbad, Zwembad Liendert en Sporthal Schuilenburg het hele jaar nog in gebruik, terwijl daarin niet was voorzien. Bij de bevoorschotting subsidie 2017 aan SRO is rekening gehouden met openstelling Amerena per 1 oktober en het subsidiebedrag was hierop aangepast. Dit heeft tot gevolg dat de subsidie 2017 aan SRO moet worden bijgesteld. Deze situatie zal zich ook voor een deel in 2018 voor doen. Overeenkomstig raadsinformatiebrief 2017-087 vindt er een inventarisatie plaats naar de financiële consequenties die verband houden met de verlate oplevering in 2018.
Subsidie kledkamer vv Hoogland	-245	I	I	VV Hoogland ontvangt subsidie voor uitbreiding van de kledkamers. Conform beleid stellen we bij de jaarrekening voor de lasten te dekken uit de reserve 1/3 regeling.
<i>Subtotaal sport</i>	-178			
Totaal verwachte afwijkingen	-178			

7. Ruimtelijke ontwikkeling

Programma 7	Begroting 2017	Afwijkingen	Verwachte realisatie
Lasten	-27.231	-835	-28.066
Ruimtelijke ontwikkeling	-982	-835	-1.817
Grondexploitaties	-22.468	0	-22.468
Vastgoed	-3.781	0	-3.781
Baten	30.977	-3.655	27.322
Ruimtelijke ontwikkeling	31	0	31
Grondexploitaties	21.418	0	21.418
Vastgoed	9.528	-3.655	5.873
Saldo exclusief mutaties reserves	3.746	-4.490	-744
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	50	0	50
Saldo inclusief reserves	3.796	-4.490	-694

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
<u>Deelprogramma ruimtelijke ontwikkeling:</u>				
Amersfoort Vernieuwt projecten	-835	I	I	Betreft de bijdrage per woning aan de Alliantie voor het woonrijpmaken van de projecten Ganskuijl en de Horsten. Het budget hiervoor is beschikbaar binnen de reserve sociale woningbouw (conform de Nota Reserves en Voorzieningen 2017 - 2020, zijn de voor Amersfoort Vernieuwt beschikbare middelen, toegevoegd aan de reserve Sociale woningbouw).
Sutotaal ruimtelijke ontwikkeling	-835			
<u>Deelprogramma vastgoed:</u>				
Huurderving maatschappelijk vastgoed	-150	S	S	Lagere huurinkomsten welzijnsportefeuille, conform 2016.
Vastgoedrecht opslag Icoon	-100	S	S	De verwachte opbrengsten voor vastrecht opslag bij "MFA Icoon wko expl" zullen niet worden ontvangen, omdat de gebruikers (Bibliotheek, Scholen in de Kunst en Vathorstcollege) mee hebben geïnvesteerd in de WKO betalen zij geen vastrecht opslag.
Huur brandstof verkooppunt Vathorst (20 jaar)	95	S	S	Op grond van wijziging BBV mogen de baten van erfpacht niet meer opgenomen worden binnen de grondexploitatie. Dit levert in programma 7 een structureel voordeel op in de exploitatie van € 95.000 hoger dan begroot. Hier tegenover staan in programma 12 extra rentelasten.
Levering sporthal Schuilenburg verstraagd naar 2018.	-3.500	I	I	Door vertraging van de oplevering van Amerena, is de levering van sporthal Schuilenburg verstraagd naar 2018. De verkoopopbrengst (3,5 miljoen euro) die in 2017 als incidentele bate is geraamd, zal derhalve niet in 2017 maar in 2018 worden ontvangen.
Renovatie kunstgrasvelden bij Cobu Boys en VOP	0	I	I	Naast de geplande vervanging van de toplagen is vervanging van de onderbouw noodzakelijk, blijkt uit onderzoek. Ook aangescherpte wet- en regelgeving op het vlak van milieu en veiligheid leidt tot hogere kosten. Niet uitvoeren van deze maatregelen leidt tot een sporttechnische afkeuring. Totale meerinvestering veld Cobuboy's bedraagt € 157.000 in 2017. Onderzoek wordt of dekking vanuit bodemsanering kan worden ingezet. Totale meerinvestering veld VOP bedraagt € 66.000 in 2018 (renovatie wordt 1 jaar doorgeschoven van 2017 naar 2018). Maximaal tekort op kapitaallasten € 27.000 v.a. 2019, afhankelijk van beschikbaarheid dekkingsmiddelen bodemsanering.
Subtotaal	-3.655			
Totaal verwachte afwijkingen	-4.490			

8. Wijken en Wonen

Programma 8	Begroting 2017	Afwijkingen	Verwachte realisatie
Lasten	-5.698	3.450	-2.248
Wijken	-431	0	-431
Wonen	-5.267	3.450	-1.817
Baten	244	0	244
Wijken	0	0	0
Wonen	244	0	244
Saldo exclusief mutaties reserves	-5.455	3.450	-2.005
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	50	0	50
Saldo inclusief reserves	-5.405	3.450	-1.955

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
<i>Deelprogramma wonen:</i>				
Jongerenhuisvesting	975	I	I	In de strategie sociale woningbouw is de bestaande regeling Jongerenhuisvesting opgegaan in het budget voor de stimulering sociale woningbouw. Er is dus geen besteding in 2017. In de nota reserves en voorzieningen is opgenomen dat dit budget wordt gereserveerd in de reserve sociale woningbouw. Definitieve besluitvorming zal plaatsvinden bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat.
Stimulering Sociale woningbouw	2.500	I	I	In de strategie sociale woningbouw is een stimuleringsbijdrage opgenomen voor de woningbouw tot 2021. In 2017 wordt het budget voor deze bijdrage niet volledig besteed. In de nota reserves en voorzieningen is opgenomen dat de restanten van de budgetten worden toegevoegd aan de reserve sociale woningbouw voor besteding in latere jaren. Definitieve besluitvorming zal plaatsvinden bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat.
Overdracht Beheer de Birkst (herstelbegroting)	-25	I	I	overdracht aan de Alliantie is met 1 jaar vertraagd.
<i>Subtotaal wonen</i>	3.450			
Totaal verwachte afwijkingen	3.450			

9.Mobiliteit

Programma 9	Begroting 2017	Afwijkingen	Verwachte realisatie
Lasten	-2.688	-100	-2.788
Mobiliteit	-2.688	-100	-2.788
Baten	3.044	0	3.044
Mobiliteit	3.044	0	3.044
Saldo exclusief mutaties reserves	356	-100	256
Toevoeging reserves	-3.300	0	-3.300
Onttrekkingen reserves	2.719	0	2.719
Saldo inclusief reserves	-225	-100	-325

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I / S	Afwijkingen I / S	Toelichting
<i>Deelprogramma mobiliteit:</i>				
Onderhoud verkeersregelinstallaties (VRI)	-100	I	I	Het budget voor onderhoud van de vri's is niet meegegroeid met het aantal vri's in de stad. Daarnaast is ook de inflatie niet gecorrigeerd in de budgetten. M.i. van 2018 is het budget op orde gebracht via de kadernota. Voor 2017 echter nog een incidenteel nadeel.
<i>Subtotaal mobiliteit</i>	-100			
Totaal verwachte afwijkingen	-100			

11.Cultuur

Programma 11	Begroting 2017	Afwijking- en	Verwachte realisatie
Lasten	-15.038	-325	-15.363
Archief eemland	-307	0	-307
Monumentenzorg en archeologie	-185	0	-185
Kunst en cultuur	-14.546	-325	-14.871
Baten	270	-98	172
Archief eemland	172	0	172
Monumentenzorg en	0	0	0
Kunst en cultuur	98	-98	0
Saldo exclusief mutaties reserves	-14.768	-423	-15.191
Toevoeging reserves	-56	0	-56
Onttrekkingen reserves	90	0	90
Saldo inclusief reserves	-14.734	-423	-15.157

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budget-ten I/S	Afwijking- en I/S	Toelichting
<i>Deelprogramma kunst en cultuur:</i>				
Verhuur Smallepad (RCE)	-98	S	I	Verhuur is nog niet gelukt, er is hier tot op heden nog geen goede kandidaat gevonden. Is tijdelijk in gebruik voor huisvesting ambtenaren
Financiële ondersteuning Poppodium Fluor	-325	S	I	Betreft de ondersteuning in 2017 voor de uitvoering van het businessplan. Dit komt t.l.v. de calamiteitenreserve budgetsubsiëring.
<i>Subtotaal kunst en cultuur</i>	-423			
Totaal verwachte afwijkingen	-423			

12.Financiën en Belastingen

Programma 12	Begroting 2017	Afwijkingen	Verwachte realisatie
Lasten	-6.423	0	-6.423
Algemene baten en lasten	-1.483	0	-1.483
Algemene uitkering gemeentefonds	0	0	0
Belastingen en heffingen	-140	0	-140
Geldleningen en beleggingen	-4.800	0	-4.800
Baten	332.388	6.196	338.584
Algemene baten en lasten	721	0	721
Algemene uitkering gemeentefonds	253.252	6.396	259.649
Belastingen en heffingen	71.776	-200	71.576
Geldleningen en beleggingen	6.639	0	6.639
Saldo exclusief mutaties reserves	325.966	6.196	332.162
Toevoeging reserves	-9.124	0	-9.124
Onttrekkingen reserves	17.436	0	17.436
Saldo inclusief reserves	334.278	6.196	340.474

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
<u>Deelprogramma algemene uitkering:</u>				
Ontwikkelingen Algemene uitkering (september-, decembercircularre 2016 & meicircularre 2017)	6.396	I	I	<p>De ontwikkelingen van de Algemene Uitkering vloeien voort uit 3 circulaire's die na het opstellen van de begroting 2017 gepubliceerd zijn. Dit betreffen de septembercircularre 2016 (RIB 2016-105), decembercircularre 2016 (2017-005) en de meicircularre 2017 (RIB 2017-064).</p> <p>De grootste financiële effecten betreft met name de accresontwikkeling (€2,3 mln). Door de hardere economische groei geeft het Rijk meer geld uit dan verwacht was bij de meicircularre 2016. Hier profiteert het gemeentefonds van, omdat het meegroeit met de Rijksuitgaven.</p> <p>Daarnaast genereert de groei van de stad Amersfoort, middels de ontwikkeling van de diverse verdeelmaatstaven in het gemeentefonds (we groeien, dus krijgen we meer woningen, meer inwoners, etc.) meer inkomsten op. Daartegenover staan hogere lasten.</p> <p>De gevolgen kunnen worden onderverdeeld in budgettaire mutaties en mutaties doordat het takenpakket van gemeenten verandert (ook wel Taakmutaties). De taakmutaties op de inkomstenkant zijn voor onze gemeentebegroting in de regel budgettair neutraal, omdat er een toe- of afname van uitgavenkant tegenover staat. Deze mutaties komen in de begrotingsprogramma's weer terug. Voor de financiële gevolgen van de circulaire's gelden met name de volgende taakmutaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Korting Sociaal Domein (progr.4) * Loon/prijsbijstelling Sociaal Domein progr.4) * Armoedebestrijding kinderen (progr.4)
<i>Subtotaal algemen uitkering</i>	6.396			
<u>Deelprogramma financiën en belastingen:</u>				
OZB	-200	S	S	Dit tekort is ontstaan in belastingjaar 2016 en is een gevolg van toegenomen leegstand en tegenvallende nieuwbouw.
	-200			
Totaal verwachte afwijkingen	6.196			

13. Bedrijfsvoering

Programma 13	Begroting 2017	Afwijkingen	Verwachte realisatie
Lasten	-34.671	-320	-34.991
Bedrijfsvoering	-26.487	-320	-26.807
Facilitair en huisvesting	-3.911	0	-3.911
Informatievoorziening	-4.273	0	-4.273
Overige ondersteuning	0	0	0
Baten	0	-230	-230
Bedrijfsvoering	0	0	0
Facilitair en huisvesting	0	-230	-230
Informatievoorziening	0	0	0
Overige ondersteuning	0	0	0
Saldo exclusief mutaties reserves	-34.671	-550	-35.221
Toevoeging reserves	-9.684	0	-9.684
Onttrekkingen reserves	2.800	0	2.800
Saldo inclusief reserves	-41.555	-550	-42.105

Onderwerp	Verwachte afwijkingen per 31-12-2017	Budgetten I/S	Afwijkingen I/S	Toelichting
<i>Deelprogramma bedrijfsvoering:</i>				
Saldo diverse personele budgetten (niet zijnde loonkosten)	390	I	I	Overschot wordt voor een groot deel veroorzaakt door twee WGA gevallen waar alsnog een WIA beschikking is ontvangen
Personeelskosten vervoer	-105	S	I	Meer afname is de jaarschijf (NS kaarten, fietsplan, fietsbonnen, etc.)
Hoge werkdruk en ziekteverzuim	-605	I	I	Hogere piekbelasting heeft gezorgd voor een hogere werkdruk en ziekteverzuim. Een eventueel tekort in de exploitatie aan het eind van 2017 kan onttrokken worden uit de daarvoor bestemde bedrijfsvoeringsreserve. Besluit hiervan vindt plaats bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat.
<i>Subtotaal bedrijfsvoering</i>	<i>-320</i>			
<i>Deelprogramma facilitair en huisvesting:</i>				
Onderverhuur Utrechtseweg 12	-230	S	I	Het huurcontract van Utrechtseweg 12 (kantoor zorgadministratie) is in 2016 beëindigd. De zorgadministratie is tijdelijk gehuisvest op het Smallepad. De huurlasten (€430.000) zijn in 2017 abusievelijk begroot in programma 4, terwijl onderverhuurbaten (€230.000) zijn begroot in programma 13. In de begroting 2018 wordt het volledige budget toegevoegd aan programma 13.
<i>Subtotaal facilitair en huisvesting</i>	<i>-230</i>			
Totaal verwachte afwijkingen	-550			

Bijlage bij programma 13: Formatie, bezetting en inhuur

Formatie en bezetting per 1 juni 2017

De formatie is in de eerste 5 maanden van 2017 toegenomen met 12 fte tot 875 fte.

Peildatum	Formatie in FTE	Bezetting in FTE	Vershil formatie en bezetting in FTE
01-06-2017	875	770	105
31-12-2016	863	756	107
Vershil	12	14	-2

De formatie van 875 fte wordt voor 770 fte bezet door eigen medewerkers. Van de resterende openstaande formatie van 105 fte wordt, inclusief vervanging 113 fte aangewend voor inhuur.

De totale inhuur bedraagt per 1 juni 2017 200,0 fte. Voor 112,8 fte komt de financiële dekking uit het personeelskostenbudget en voor 87,5 fte uit overige bronnen.

Financiële dekking uit het personeelskostenbudget (*1)

Het werk binnen de gemeentelijke organisatie wordt zoveel mogelijk door ambtelijke medewerkers uitgevoerd. Dit zorgt voor continuïteit en kennisbehoud. Daar staat tegenover dat inhuur van externen soms uit bedrijfseconomisch oogpunt een verstandige keuze is.

Wij continueren dit beleid. Wel zijn wij in het kader van het project/de bestuursopdracht Nieuwe Balans gestart met gesprekken met het management om – onder meer - externe inhuur op vrije formatieruimte terug te dringen. We doen dit onder de noemer van Strategische personeelsplanning. De afgelopen jaren hebben we meer externen op de formatie ingezet vanwege de onzekerheid over voortbestaan of organisatie van het werk. Dat was om risico's op WW-kosten te vermijden. De onzekerheid is afgenomen waardoor we in het project 'Nieuwe Balans', met als instrument Strategische Personeelsplanning, nieuwe aanname- en inhuurbeslissingen kunnen maken. Dat past ook bij de huidige krappere arbeidsmarkt en de benodigde verjonging van de organisatie.

Inhuur wordt bovendien niet sec bekeken, maar altijd in samenhang met externe ontwikkelingen en als onderdeel van het totale personeelsbeleid.

Extra capaciteit: tijdelijke financiële dekking uit overige bronnen *2)

Externen worden ook ingezet bij projecten e.d. omdat slechts tijdelijke financiële dekking aanwezig is voor extra capaciteit bovenop de vastgestelde formatie, of omdat tijdelijk *specialistische kennis* of tijdelijke deskundigheid nodig is waar we zelf geen expertise voor in huis hebben.

Hieronder de stand per 1 juni 2017.

Peildatum	Inhuur in FTE's	Inhuur in aantallen	*1 Financiële dekking uit personeelskostenbudget in FTE's			*2 Extra capaciteit; tijdelijke financiële dekking uit overige bronnen in FTE's		
			Tijdelijk externe invulling vacature	Vervanging bij ziekte	Totaal personeelskostenbudget	Extra capaciteit en specialistische kennis uit exploitatie	Extra capaciteit en specialistische kennis uit projecten, leges, etc.	Totaal extra capaciteit en specialistische kennis
01-06-2017	200,2	325	99,9	12,9	112,8	47,38	40,12	87,5
31-12-2016	194	297	94,7	7,4	102,1	52,2	39,7	91,9
Vershil	6,2	28	5,2	5,5	10,7	-4,82	0,42	-4,4

Voor de externe inhuur gelden de volgende uitgangspunten:

- Maximaal 150% van het ambtelijk uurtarief
- Maximale inhuurtermijn van 2 jaar
- Maximale inhuurkosten €100.000.

Hiervan kan door de directie gemotiveerd worden afgeweken.

Bij 13,0% (25,96 van de 200,2) van de externen bedragen de loonkosten meer dan 150% van de loonkosten van een vergelijkbare ambtelijke functie. Het betreft vooral senior/gespecialiseerde projectleiders binnen de afdeling Programma's en Projecten. Deze groep is moeilijk in te huren binnen het uitgangspunt van 150%. Het in dienst nemen tegen gemeentelijke salarisbedragen is nog lastiger.

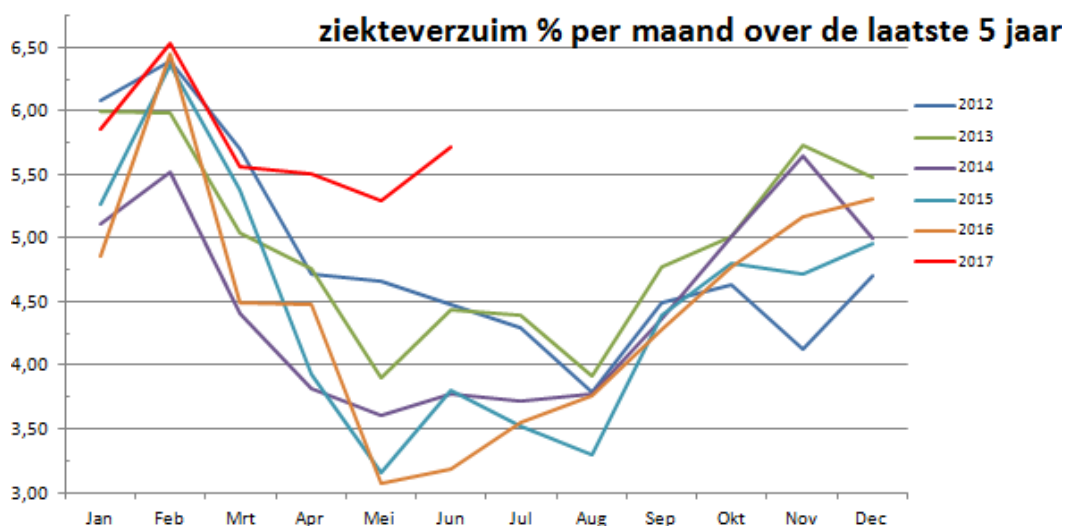
Er zijn op peildatum 1 juni 2017 51 externen/ 25,96 fte met een hoger tarief dan de norm (2016: 41/ 24,5fte). Dit beeld past bij de ontwikkeling op de arbeidsmarkt.

In lijn van de afgelopen jaren ligt de afwijking van de inhuurtermijn van maximaal 2 jaar rond de 20%. Met name bij complexe meerjarige projecten is het schadelijk voor de continuïteit en kwaliteit om een externe projectleider na twee jaar te vervangen.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim heeft een cyclisch karakter. Het verzuimcijfer gaat alleen over het interne personeel, zonder externen of stagiaires. Het verzuimcijfer is inclusief langdurig zieken, maar exclusief zwangerschapsverlof.

In het eerste en vierde kwartaal ligt het verzuimpercentage hoger dan in de rest van het jaar. Gezien deze seizoensinvloeden is het niet zuiver om de verzuimpercentages van de eerste twee kwartalen te vergelijken met het streefcijfer van 4%. Een vergelijking met dezelfde periodes in de voorgaande jaren levert het volgende beeld op:

Ziekteverzuim	Totaal	Kort en middellang verzuim	Langdurig verzuim
Streefcijfer	4,00%		
Heel 2016	4,50%	1,51%	3,00%
1 ^e halfjaar 2016	4,40%	1,70%	2,70%
1 ^e halfjaar 2017	5,71%	1,60%	4,11%

Het ziekteverzuimpercentage stijgt voor het eerst sinds jaren weer. Dat is in lijn met de landelijke trend (over 2016: 5,6% in de sector gemeenten). In Amersfoort wordt de toename voornamelijk veroorzaakt door toename van langsdurig verzuim – metname door “medische oorzaken”. Daarbij blijft de werkdruk in de organisatie een aandachtspunt – alhoewel niet direct de relatie met het verzuimcijfer aantoonbaar is. Landelijk wordt hier ook de link gelegd met de toename van 60-plus medewerkers in de gemeentelijke organisaties.

In- en uitstroom

In- en uitstroom wordt weergegeven in aantal medewerkers i.p.v. in FTE's.

	Instroom	Uitstroom
Totaal gemeente Amersfoort	38	22

Tot slot

We volgen op veel fronten de landelijke ontwikkelingen. Zie hiervoor de op 29 juni 2017 verschenen Personeelsmonitor 2016 van het A&O fonds